

ادای مؤمنان را درنیاور؛ مؤمن واقعی باید دستگیر ضعیفان باشد

ریا نکن، ادای مؤمنان را هم در نیاور... از خدا چه انتظاری داری وقتی که در نعمت غلت می‌زنی و دارا هستی اما از کمک به مستمندان و فقرا دریغ می‌کنی؛ حکومت علوی مدیر ریاکاری که ادای مؤمنان را در بیاورد به کارش نمی‌آید.

ریا نکن، ادای مؤمنان را هم در نیاور... از خدا چه انتظاری داری وقتی که در نعمت غلت می‌زنی و دارا هستی اما از کمک به مستمندان و فقرا دریغ می‌کنی؛ حکومت علوی مدیر ریاکاری که ادای مؤمنان را در بیاورد به کارش نمی‌آید. در حکومت علی باید به فردای خودت و آن روزی که حساب پس خواهی داد فکر کنی؛ در حکومت علوی جایی برای آن مدیران طمع‌کاری که فکر و ذکرشان مال‌اندوزی است، وجود ندارد.

«زیاد بن ابیه» مدیر عالی رتبه حکومت امیرالمومنین نبود؛ او نایب عبدالله بن عباس بود که از سوی حضرت علی بر فارس و کرمان حکومت می‌کرد؛ به قول امروزی‌ها یک مدیر دست‌چندم بود، اما علی (ع) حتی او را از قلم نینداخت و چون مدیر حکومت علوی به شمار می‌رفت و در کارش لغزش و گمراهی وجود داشت؛ دوبار برای او نامه نوشت تا اصلاحش کند؛ خاصیت حکومت علوی این است؛ در این حکومت هر کس که اسم کارگزار حکومت علوی را یدک می‌کشد چنانچه خطا کند توبیخ می‌شود، چنانکه کج‌برود سرزنش می‌شود و شخص امیرمؤمنان برای اصلاحش دست به قلم می‌شود.

طمع بسته ای که ثواب صدقه دهندگان یابی، حالی که در نعمت غلتانی و آن را از بیچاره و بیوه زن دریغ می‌داری!

زیادبن ابیه که بواسطه ناشناس بودن پدرش مردم او را «زیاد فرزند پدرش» خطاب می‌کردند؛ یکی از مدیران دست‌چندم حکومت حضرت امیر بود که بواسطه برخی رفتارهایش مورد سرزنش امیرالمومنین قرار گرفت. حضرت علی (ع) در نامه ای که به او می‌نویسد به او یادآوری می‌کند که هیچ کس با درآوردن ادای مؤمنان به بهشت نمی‌رود؛ حضرت امیر به او توصیه می‌کند که میانه رو باشد و از مال دنیا آنقدر جمع کند که به کارش بیاید.

اگر صاحب نعمت هستی باید به حال ضعیفان و فقیران رسیدگی کنی

در نامه حضرت امیر به زیادبن ابیه آمده است: «میانه رو باش و از زیاده روی دست بردار! و امروز فردا را بخاطر آر و از مال نگاه دار چندانکه تورا کارساز است و زیادت را پیشاپیش فرست برای روزی که تو را بدان نیاز است. امید داری خدایت پاداش فروتنان دهد و تو نزد او در گردن فرازان به شماری (حساب می‌شوی)؛ و طمع بسته ای که ثواب صدقه دهندگان یابی، حالی که در نعمت غلتانی و آن را از بیچاره و بیوه زن دریغ می‌داری! آدمی پاداش یابد بدانچه کرده است و درآید بدانچه از پیش فرستاده است، والسلام.»

امیرالمؤمنین در نامه خود به زیادبن ابیه به او تذکر می‌دهد که یک مدیر حکومت علوی و یک انسان که به لطف خدا امیدوار است، نباید دنبال جمع کردن مال باشد؛ بلکه باید آنقدر که به کارش می‌آید داشته باشد و باقی را برای ساختن آخرت خود هزینه کند.

علی (ع) هشدار می‌دهد که مبدا چون قیافه و شکل یک نفر شبیه مؤمنان است، خیال کند که خداوند برای او پاداشی در نظر گرفته است؛ آن بزرگوار هشدار می‌دهد که محال است کسی که در نعمت غلت می‌زند اما از حال بیچارگان بی‌خبر است، مورد لطف خدا قرار گیرد.

مدیر حکومت علوی حق ندارد ادای دیندارها را در بیاورد، باید دیندار واقعی باشد؛ دیندار واقعی نمی‌تواند وقتی در نعمت و ثروت غلت می‌زند از حال فقرا و بیچارگان بی‌خبر باشد.

*نهج البلاغه، ترجمه سید جعفر شهیدی، چاپ بیست و یکم، تهران، 1380؛ صفحه 283